

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/74574>

Please be advised that this information was generated on 2019-02-17 and may be subject to change.

kunstmest, gebrek aan krediet en dergelijke. Hij erkent echter dat de nieuwe eigenaren in welke groep dan ook over het algemeen geen flauw benul hebben van het boerenbedrijf. Met andere woorden: het land dat geschikt is voor de landbouw in Zimbabwe is bijna niet meer in handen van kundige boeren!

Daarnaast, stelt Moyo, is er een enorm verlies aan *human capital* opgetreden, doordat zo'n 200.000 ervaren zwarte landarbeiders en hun gezinnen (meer dan 1 miljoen mensen) tezamen met hun blanke bazen van de boerderijen zijn verdreven.

Wat nu?

Tegen deze achtergrond mag duidelijk zijn dat er heel veel nodig is om de eens zo goedrenderende landbouwgronden, die nu alomdraak liggen, weer tot productie te brengen. Technisch georiënteerde oplossingen, zoals het (opnieuw) inrichten van een systeem van *agro-support services*, wat op zich al een enorme uitdaging is, zullen absoluut niet volstaan om de landbouwsector weer op poten te krijgen. Om te kunnen voorzien in de primaire bestaansbehoefte voedsel moet land terug naar degenen die verstand van landbouw hebben: de boeren. Naast een effectieve aanpak van de landkwestie moet er een *masterplan* voor de landbouwsector komen. Op basis daarvan is vervolgens een op de situatie afgestemde sectorbrede benadering van ongekende omvang noodzakelijk.

Deze aanpak kan uiteraard alleen tot duurzame verbetering leiden wanneer tegelijkertijd wordt gewerkt aan andere voorwaarden voor de wederopbouw. Conflicten dienen opgelost en bruggen tussen allerlei groepen gebouwd om het wederzijdse vertrouwen te herstellen. De gang van zaken in post-Apartheid Zuid-Afrika en vooral de succesvolle aanpak van de waarheids- en verzoeningcommissie kunnen daarbij een lichtend voorbeeld zijn. Wanneer staan de gezaghebbende én wijze vrouwen en mannen van het land op? •

Bronnen

- *The Economist Newspaper*, 5 maart 2009.
- Moyo, S. 1995. *The Land Question in Zimbabwe*. Sapes Books, Harare
- Moyo, S. 1998. *The Land Acquisition Process in Zimbabwe*. UNDP, Harare.
- *NewAfrican, the pan-African magazine*, maart 2009.
- www.foreignpolicy.com
- www.fundforpeace.org

Biopolitiek paspoort

Vanaf 21 september zijn vingerafdrukken verplicht in de paspoorten van EU-burgers. De afdrukken zullen centraal worden bewaard in een database, en zijn toegankelijk voor de inlichtingendiensten en deels voor de politie en de officier van justitie. Voorheen waren vingerafdrukken voor criminelen, nu zijn we dus allemaal in potentie verdacht. Al langer had je een gestempeld paspoort met daarin je naam, foto en lichamelijke kenmerken nodig om te bewijzen dat je officieel bestaat. Want vanaf de geboorte is het lichaam van de mens niet alleen eigen bezit, maar ook een politiek subject, onderworpen aan de politiek. Dat je het ook werkelijk bent is echter nooit zeker. En dan geldt: hoe meer angst er is voor de vreemdeling, des te meer de politieke orde bewijzen wil verzamelen van je identiteit. Vooral in de morele paniek die ontstond in de nasleep van 9-11 is de politiek steeds meer het lichaam binnengedrongen.

Treffend dat VISA-card zowel op een westers bankpasje slaat als op het inreisvisum dat de poorten van de EU opent

Daarmee wordt de grenspolitiek ook biopolitiek, een populatiebeheer van lichamen. Niet langer draag je het paspoort louter bij je als papier, maar ben je het paspoort zelf.

Wie er wel of niet toegang heeft tot de EU, wordt dus vanaf nu bepaald door je lichamelijke code. En deze discriminatie in toegang creëren we zelf op basis van onze eigen, politiek vertaalde

wensen en angsten. De gewensten hebben een *passé-partout*. De ongewenste migranten worden door de digitale grensmachine een *hit* genoemd. Als ongewenste barcodes wordt hen de toegang tot de westerse mensenfabriek geweigerd. In biometrische computertaal: ze zijn als een redundante code die tegengehouden of verwijderd moet worden om een *bug* in het systeem te voorkomen. Als we mensen impliciet als bugs, virussen gaan zien die onze welvaart, rust of zekerheid bedreigen, wordt de grens een filter, een *firewall*.

Is het geen wonderlijk toeval dat VISA-card zowel duidt op het westerse bankpasje waarmee de digitale poorten van de bank zich openen, alsook op het inreisvisum waarmee je de digitale poorten van de EU mag passeren? We leven in het tijdperk van het digitale oog. We scannen elkaar, volgen elkaar en weren of deporteren de onbruikbaren, zij die het oog van de gemeenschap niet (langer) verdragen wil.

Is er een *Escape*-knop die de digitale codering van de biopolitiek stopt? Meer dan een kwestie van kunnen lijkt me dit een kwestie van willen. Willen we onszelf eigenlijk wel decoderen? Net als we verslaafd zijn aan de hebzucht van de VISA-card, zo lijken we ook af te stevenen op een verslaving aan de codering van onze lichamen in de biopolitiek. Maar wat is vrijheid waard als deze gecreëerd wordt door lijfelijke vrijheidsontneming? Wie is de baas over ons lichaam en onze lichamelijke codes? Hoeveel slaaf huist er in ons en hoeveel meester? •